

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

کتابخانه مجازی
افغانستان

فرهنگ بارداری و زایمان
در هزارستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره

نویسنده:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر چاپی:

دکتر حفیظ الله شریعتی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره
۷	مشخصات کتاب
۷	جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره
۷	نذر بچه دار شدن
۷	دفع چشم زخم
۷	گردن آویز و تعویذ برای مادر بچه
۸	آوردن لباس برای مادر و بچه
۸	نذر بچه به دنیا آوردن
۸	چله گی
۸	چله بری
۹	مراسم تولد نوزاد
۱۰	مراسم نامگذاری نوزاد
۱۰	حمام بردن مادر
۱۱	مراسم شب هفتم (هفت شب)
۱۱	مراسم عقیقه
۱۱	تراشیدن موی کودک
۱۱	نذر بلا بدور
۱۲	آل خاتو
۱۲	ختنه سوران (سنت کردن)
۱۲	از شیر گرفتن بچه
۱۳	باورها و اعتقادات مردم هزاره در مورد آبستنی
۱۳	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره

مشخصات کتاب

سرشناسه: کتابخانه مجازی افغانستان، ۱۳۹۲

عنوان و نام پدیدآور: جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره/ دکتر حفیظ الله شریعتی.

مشخصات نشر دیجیتالی: اصفهان: مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: نرم افزار تلفن همراه و رایانه

موضوع: فرهنگ

جایگاه بارداری و زایش در فرهنگ شفاهی مردم هزاره

به دنیا آوردن نوزاد و زایش در روستاهایی هزارگی، از اهمیت و جایگاهی بالایی برخوردار است که بی شک مراسم و اعتقادات گسترده‌ای، چه در زمان بارداری، چه در زمان زایمان و حتی پس از آن را در پی دارد. بارداری و زایش در هر منطقه‌ای از هزارستان آداب و رسوم متنوعی دارد که مهم ترین آن‌ها چنین اند.

نذر بچه دار شدن

زنان بی فرزند هزاره که آرزوی داشتن فرزند دارند، گهواره کوچک درست می کنند و یک عروسک قنناق کرده داخل آن می گذارند و با خود به مسجد می آورند و در گوشه ای می بندند و چند مرتبه گهواره را می جنبانند و نیت می کنند اگر تا سال بعد صاحب فرزندی شوند، حلوی نذری بپزند و خیرات کنند. بسیاری از زنان عقیده دارند اگر گهواره را پشت منبر امام حسن (ع) ببندند اثرش بیشتر است.

دفع چشم زخم

هزاره ها به چشم کردن اعتقاد زیادی دارند. برای جلوگیری از چشم زخم، مژه هایی رنگارنگ بر گردن مادر و پس از تولد نوزاد، روی گهواره وی آویزان می کنند. آیه ی «وَ اَنْ یَّکَادَ» و ادعیه را با سنجاق بر شانه ی چپ مادر و نوزاد می بندند. ریختن اسپند یا اسفند بر آتش و به اصطلاح اسفند دود کردن و (نیگه ره) دود نمودن نیز برای رفع چشم زخم مرسوم است.

گردن آویز و تعویذ برای مادر بچه

در هزارستان هر مادری که منتظر به دنیا آمدن فرزندی است، گردن آویز و تعویذ دفع بلا یا دارند. معمولاً در ۵ - ۴ ماهگی بارداری، یعنی زمانی که جنین وجود خود را با تکان خوردن در شکم مادر اعلام میکند یا پیش از آن، در دوران جنینی، به فکر گردن آویز و تعویذ می افتند. خانواده ی مادر با تهیه گردن آویزی مخصوص از جنس نقره و مزین به نام خدا، آیه وان یکاد و دیگر آیات خاص قرآنی به منظور دفع چشم زخم و محافظت از مادر و فرزند به سراغ زن باردار میروند. پس از آویختن گردنبنند بر گردن مادر، و یا تعویذ بلا بدور از مادر و کودک که توسط روحانی محل نوشته می شود، برای مادر و کودک دعا و آرزوی سلامت می کنند. مادر نوزاد در تمامی مدت بارداری، زایمان و حتی تا مدتها پس از زایمان نیز آن را به همراه دارد. در زمان های گذشته

گردن آویزی که برای این کار استفاده می‌شده، به شکل لوله یا لوله‌های استوانه‌ای بوده، اما در حال حاضر شکل‌های دیگر این گردن آویز نیز مرسوم است و برخی از این‌ها به شکل کعبه، کتاب قرآن یا صندوقچه‌های به شکل قاب قرآن، چهار گوش و سه گوش است که در آن نوشته‌های از آیات قرآن قرار می‌دهند.

آوردن لباس برای مادر و بچه

همین که زن حامله هشت ماهه شد از طرف مادرش لباس‌های مورد لزوم بچه را در چمدان یا در پتنوس‌های جداگانه گذاشته و روی آن پارچه می‌کشیده برای مادر بچه می‌فرستند یا با خود می‌آورند. لباس و لوازم بچه به طور معمول گهواره، قنناق، پیشانی‌بند، ناف‌بند، صابون، روپوش بچه و مانند آن است.

نذر بچه به دنیا آوردن

نذر کردن مادر چند روز پیش از به دنیا آمدن نوزاد نیز رسم دیگری از این گونه است. مادر در این روز دلدۀ یا حلوا می‌پزد و زنان دیگر را دعوت می‌کند. زنان پس از صرف غذای نذری برای سلامتی مادر و کودک دعا می‌کنند. برخی از زنان این نذر را پس از آگاه شدن از بارداری به گردن می‌گیرند و چند روز مانده به زایمان ادا می‌کنند. برخی از زنان نیت می‌کنند که اگر فرزندشان پسر باشد، این نذر را هر سال تکرار کند.

چله گی

پیش از آن که آثار و نشانه‌های زایمان ظاهر شود، زنان اقوام و خویشان زن باردار به خانه او می‌روند. این رفتن برای آن است که نزدیکان و آشنایان در مراسم زایمان شرکت کنند. زن‌هایی که از ساعات اولیه زایمان نزد زائو آمده‌اند، می‌توانند بقیه روزها هم به دیدن او بیایند، ولی زن‌هایی که حاضر نباشند یا ناصاف باشند، تا چهل روز پس از تولد نوزاد حق ندارند به دیدن زائو بروند. اگر به طور ناخواسته و اشتباهی بر مادر نوزاد وارد شوند، می‌گویند زن چله شده است و باید مراسم چله بوری برای او گرفته شود. از این رو هنگام وضع حمل اکثر اقوام و بستگان در اطراف زائو حاضر می‌شوند، جز زن‌هایی که چله‌اند و یا زن‌های که هزاره‌ها به وی ناصاف می‌گویند.

در چنین صورتی نخ بنددار با بند سیاه و سفیدی را که به هم تاییده شده باشد و به آن بند چله می‌گویند به دور گردن، میچ دست و میچ پای زن زائو و هم چنین به دور گردن و میچ دست نوزاد می‌بندند. بند چله را تا چهل روز پس از زایمان از زائو و نوزاد جدا نمی‌کنند. همین طور برای چله بری به پای زیارت بزرگان دینی، خاک سید می‌روند و با نذر و خیرات از خداوند می‌خواهند که خطری را از او و بچه‌اش دور کند. گرفتن تعوید و گردن‌بند- گردن آویز دعا شده نیز مرسوم است.

چله بری

وقتی چهل روز از تولد نوزاد گذشت، خانواده‌ی بچه از زنان قریه می‌خواهند که برای مراسم چله بری به خانه مادر کودک بیایند. وقتی زنان رسیدند هریک به کاری مشغول می‌شوند. برخی حلوا یا دلدۀ می‌پزند و برخی دیگر جیل (زنجیر چله بری) را درست می‌کنند. زنان چله بر باید یک نخ بلند رنگارنگ تهیه کنند، سپس نخ را با دانه‌های گندم و جو مانند تسبیح بسازند. وقتی جیل آماده شد، مادر و کودک را سه بار، هفت بار و در برخی مناطق چهل بار از داخل جیل رد کنند تا چله مادر کودک بر شود. پس

از آن جیل را دور از خانه در داخل درختچه های قد و نیم قد می اندازند. در هنگام چله بری زنان صلوات می فرستند و دعا می خوانند. وقتی چله بری تمام شد، کف می زنند و شادی می کنند. در پایان غذای نذری را صرف می کنند و دور مادر و نوزاد حلقه می زنند. در این دور، اول یکی از دختران با صدای کشیده دوییتی هزارگی می خواند و سپس دو نفری (دی دو) می خوانند و خوشحالی می کنند. دختران جوان بازی (رقص) می کنند. این دختران بیشتر پوف فی (پیشپو) و غومبر می زنند و زنان میان سال و پیر زنان لنگی می زنند. با نزدیک شدن غروب آفتاب زنان روستا به خانه های شان بر می گردند. خانواده ی بچه و مادر نوزاد آنان را تا کنار در همراهی می کنند. پس از مراسم چله بری، مادر نوزاد آزاد است که هر کجا برود و هر که را بخواهد ببیند.

مراسم تولد نوزاد

عروس و داماد در هزارستان انتظار فرزندشان را روزشماری می کنند. بیشتر آنان دوست دارند فرزندشان پسر باشد. پس از تولد بلا فاصله فردی مؤمن و خوش اخلاق اذان را در گوش راست و اقامه را در گوش چپ نوزاد می گوید. پس از تولد نوزاد اقوام و خویشان به دیدن پدر و مادر نوزاد می روند و به آن دو تبریک می گویند. در همان شب اول مراسم شب نشینی برای سه شب آغاز می گردد. در شب اول جوانان و در شب دوم دختران به دور مادر نوزاد جمع می شوند و شب را به روز می رسانند. از برنامه های زیبای این شب ها تاتر پیرگ و آواز خوانی (دی دو) است. این برنامه ها با شادی و خوشحالی همراه اند. گندم بوداده (گندم بیرو) با مغز بادام، مغز هسته ی زردالو و توت خشک از آجیل های به یاد مانده نی شب نشینی این شب هاست.

دایه که یکی از اعضای خانه و یا یکی از پیر زنان روستا است، وظیفه ی مراقبت از زانو و نوزاد را از بدو تولد تا چهل روز بعد را دارد. به عنوان اولین اقدام برای سلامتی زانو و نوزاد، زیر سر زانو؛ خنجر، قرآن و سوزن و ... قرار می دهند و حتی به گوشه ی یقه ی پیراهنش سوزن یا سنجاغ آویزان می کنند. این اشیا از جهت دفع «آل خاتو» گذاشته می شوند، چرا که معتقدند اگر آل خاتو بیاید جگر زانو را با خود می برد و در خاکستر قرار می دهد و یا جگر زانو را به آب می زند یا می خورد. مراقبت از زانو در شب ها با هوشیاری و دقت بیشتری انجام می گیرد و برای جلوگیری از آل زدگی او را تنها نمی گذارند. آدم های خسته و کوفته نباید به دیدن مادر و نوزاد بیایند چرا که آن دو به بی حالی و بی رمقی دچار شده از حال می روند. در صورت بروز چنین حالتی، کفش نو وارد را پشت و رو می کنند تا مادر و نوزاد از بی حالی بیرون آید.

پس از تولد دایه یا زن هوشیار بچه را می گیرد و هنگامی که می خواهد ناف نوزاد را ببرد هرکدام از حاضران مبلغی به عنوان ناف بران به او می دهند. دایه پس از قطع ناف اضافی نوزاد، آن را زیر خاک دفن می کند و بر محل زخم، روغن بادام تلخ یا شیرین و یا روغن گوسفند می مالد.

کار بعدی، شستشوی نوزاد و پوشاندن لباس تمیز و نو بر تن وی است؛ آنان اعتقاد دارند اگر کودک در این روز و شب غسل داده شود، آسیب و بیماریای به او نمیرسد و کودک مریض نمیشود. البته غسل اصلی نوزاد را در چهلمین روز تولد میدهند و معمولاً ناخنهایش را نیز در این روز میچینند. رسم بر این است که مامای بچه (دایی) با گذاشتن سکه های در کف دست نوزاد، ناخنهای او را میگیرد به دنبال این کار، به ابروان و چشمان نوزاد سرمه می کشند و هفت دکمه ی رنگ به رنگ یا سنجاغ بر لباس او می زنند. این کارها را بیشتر (قابله ی نوزاد) که پیر زن قریه یا یکی از نزدیکان نوزاد است، انجام می دهد.

دایه یا کسی که نوزاد را به دنیا آورده است از احترام و جایگاه بالایی میان خانواده های هزاره برخوردار است؛ چرا که به مادر بچه کمک می کند تا نوزاد را به دنیا بیاورد و به دلیل تجربه های که در این زمینه دارد، کارهای نوزاد را در روزهای اولیه انجام می دهد. البته در بیشتر جاهای هزارستان مراقبت مادر و نوزاد را یکی از نزدیکان مادر به عهده می گیرد. وی پس از تولد نوزاد غذایی مقوی از کره و شکر تهیه می کند به مادر می دهد تا روز دهم نیز به صورت تمام وقت کنار نوزاد و مادر می ماند. هزاره ها به

کسی که به جای مادر نوزاد کارهای خانه را انجام می دهد (خانه گیر) می گویند. خانه گیر یکی از نزدیکان مادر نوزاد است. برای مراسم شوشینی (شب نشینی)، همسایگان و اقوام دیگر، به منظور تبریک گفتن و شرکت در جشن به خانه ی پدر نوزاد می آیند. هرکس در آن شب خوراکی هایی با خود به همراه می آورد که بیشتر نان از نوع پتیر روغنی، نان تاوه یی و تندری (توری) و روغن گاوی (مسکه) (کره) اند. هدیه اصلی را روز دهم که مصادف با حمام بردن، غسل دادن مادر و گاهی نامگذاری نوزاد است، می دهند.

مراسم نامگذاری نوزاد

در انتخاب نام نوزاد، اقوام نزدیک برای شام دعوت می شوند. نام نوزاد را معمولاً به چند روش انتخاب می کنند: نخست: انتخاب اسم از روی قرآن کریم انجام می شود. دوم: نام نوزاد را از پیش انتخاب می کنند. سوم: برای نوزاد نام آبا و اجداد وی را بر می گیرند. چهارم: اگر روزهای تولد مصادف با مراسم دهه ی عاشورا، عید قربان و سایر روزهای خاص مذهبی و ... باشد، نام نوزاد را به احترام بزرگان دین و نیز همراهی با مراسم مذهبی: حسین، زینب، قربان، و ... می گذارند. برخی ها در دوران نامزدی یا پیش از بارداری برای بچه ی نیامده شان نام می مانند و پس از تولد بچه همان نام را برای نوزاد انتخاب می کنند.

وقتی دعوت شدگان جمع شدند، اولین نفری که پهلوی مادر نشست است بچه را بر می دارد به بغل دستی خود می دهد، مهمانان تا سه دور کامل بچه را می چرخانند و دعا می خوانند.

در مراسم نام گذاری با قرآن، چند اسم را لای ورق های قرآن قراردادده یک نفر مؤمن وضو گرفته با قرائت سوره فاتحه قرآن را باز کرده چند ورق جلو رفته به اولین اسمی که رسید آن را انتخاب می نمایند. یا نام ها را نوشته در میان قرآن می گذارند و آن را باز می کنند. هر نام که برآمد نام بچه همان می شود. برخی از روحانی محل می خواهند که بچه اش را نام کند و طالعش را ببیند. برخی نوزادان را مادر بزرگ و یا پدر بزرگ شان نام می کنند.

سپس اسپند یا نیگره دود کرده و صلوات می فرستند و از شیرینی مجلس به عنوان تبرک برداشته به خانه می برند. پس از آن در خانواده ها مادر را بنام فرزند بزرگشان صدا می زنند- مثلاً اگر پسر بزرگ علی باشد می گویند مادر علی، خیلی ها نام پدر بزرگ و مادر بزرگ را برای نوزاد برمی گزینند تا یاد و نام آن ها باقی بمانند. در روز هفتم سر بچه را می تراشند و گوسفندی را نذر می کنند.

در پایان هر کدام از بستگان هدیه و پول بر بالین نوزاد، قرار می دهند. پس از شام، زن ها کنار مادر و نوزاد می مانند و مردها به اتاق دیگری می روند، در این شب، معمولاً از غروب به بعد، نوزاد را روی زمین نمی گذارند و او را در آغوش می گیرند و دست به دست می کنند. همین طور هر یک از افراد حاضر در مجلس و به خصوص نزدیکان مادر و پدر نوزاد، کودک را در آغوش می گیرند، روی او را می بوسند و برایش آرزوی سلامتی و خوشبختی می کنند.

حمام بردن مادر

روز دهم زنان اقوام و خویشاوندان، مادر و نوزاد را به حمام می برند. پس از حمام معمولاً به زنانی که به همراه مادر رفته اند، هدیه ای داده و برای صرف نهار دعوت می شوند. هزاره ها باور دارند روز دهم اگر مادر حمام برود پس از آن ولو تنها بماند دیگر آل خاتو نمی تواند به او آزار برساند.

در این مراسم، پیش از غذا با تنقلاتی محلی- توت خشک و چهارمغز همراه شیرینی، میوه و چای از میهمانان پذیرایی میشود. این

تغیلات معمولاً عبارت‌اند از گندم بوداده، نخود، کشمش و توت. آخر شب دهم، مراسم به پایان می‌رسد و میهمانان به خانه‌هایشان بازمی‌گردند و فقط مادر بزرگ‌ها و فامیل نزدیک نوزاد شب را با مادر و نوزادش سپری می‌کنند و بدین شکل دهمین شب تولد نوزاد با همراهی دوستان و اقوام، به خوشی سپری می‌شود.

مراسم شب هفتم (هفت شب)

از جمله مراسمی که در هفتمین شب تولد نوزاد در میان هزاره‌ها اجرا می‌شود، جشن خانوادگی کوچک است که به آن شب هفتم (هفتینه) هفت شب می‌گویند. در خصوص این شب و مراسمی که در آن برگزار می‌شود، دلایل و اعتقاداتی وجود دارد. از جمله اینکه کودک شش روز پرمخاطره اول زندگی را به سلامت پشت سر گذاشته و برخی دیگر نیز بر این اعتقادند که چون تنها ماندن زانو و نوزاد در این شب خطرناک است، در کنارشان می‌مانند و آن‌ها را یاری می‌دهند تا این شب را به دور از خطرهای خاص، به شادی و خوشی سپری کنند. افزون بر آن، به نظر میرسد خوشیمنی و تقدس عدد هفت نیز در خصوص انتخاب این روز برای برگزاری این مراسم، بی‌تاثیر نیست.

مراسم عقیقه

این جشن، از آیین‌های شادی مرتبط با تولد نوزاد است. به این ترتیب که آن‌ها نذر می‌کنند که اگر فرزندشان پسر شود، گوسفند، بز یا گاوی را قربانی کنند و با گوشت آن، آبگوشتی بپزند و بین مردم تقسیم کنند. در مواقعی نیز خانواده‌ها برای سلامتی فرزندان‌شان، یا برای از بین بردن امراض و بیماری‌هایی که ممکن است کودکان‌شان به آن دچار شوند، چنین نذری می‌کنند. عقیقه به طور معمول، گوشت گوسفند، یا بز است و صاحبخانه، مقدار قابل توجهی از این گوشت را که بیشتر اوقات، دل و جگر حیوان ذبح شده است، به قابله‌ای که بچه را به دنیا آورده است، می‌دهد. افرادی که آبگوشت عقیقه را می‌خورند، لازم نیست که حتماً از مردم فقیر باشند اما بیشتر اوقات صاحب مراسم، برای ثواب بیشتر، غذا را فقط به افراد مستحق می‌دهد. پدر و مادر و خانواده‌ی بچه‌ای که برایش عقیقه نذر کرده‌اند نباید از گوشت عقیقه بخورند.

تراشیدن موی کودک

در مراسم عقیقه به طور معمول موی کودک را می‌تراشند. موی بچه را می‌تراشند و تنها کاکلی در جلوی سرش باقی می‌گذارند، در برخی مناطق کاکل هم نمی‌گذارند. پس از تراشیدن موی کودک حیوان عقیقه را می‌کشند. در بعضی از نقاط هزارستان، مردم جشن عقیقه را پیش از ۱۰ سالگی برای فرزندان خود می‌گیرند و در برخی مناطق دیگر، بلافاصله بعد از تولد نوزاد این جشن برپا می‌شود. اکنون هزاره‌ها عقیقه را تنها مختص به فرزندان پسر نمی‌دانند و برای تمامی فرزندان این رسم را به جا می‌آورند. در برخی مناطق به اندازه‌ی وزن موی کودک چیزهای با ارزش به فقرا می‌دهند. برخی مناطق فقط به آرد گندم و جو اکتفا می‌کنند.

نذر بلا بدور

خانواده‌های هزاره برای آن که کودکشان از قضا و بلا دور باشند؛ گوسفندی را ذبح می‌کنند. این گوسفند باید شرایط خاصی داشته باشد. سنش از دو سال بیشتر نباشد. همچنین نباید آسیب دیده، لاغر و کور باشد! سپس با گوشت این گوسفند آبگوشتی می‌پزند، تمام همسایه‌ها از کوچک و بزرگ دعوت می‌شوند و با آبگوشت از آن‌ها پذیرایی می‌گردند. در بعضی مواقع، این

آبگوشت را بدون میهمانی دادن بین همسایه‌ها، توزیع می‌کنند و سهم فقیران را به خانه‌های آن‌ها می‌فرستند.

آل خاتو

زنی است بلند قامت با موهای بلند که تا قوزک پایش می‌رسد، دست‌ها و پاهاى استخوانی لاغر دارد، رنگ چهره اش سرخ و سیاه و بینی اش سرخ رنگ و کنده کنده است.

هزاره‌ها برای دفع آل خاتو رختخواب زائو را در وقت زایمان دور تا دور نخ می‌بستند. زبان وی را با نخ گره می‌زدند و در گوشه‌ی دیوار می‌بستند تا آل خاتو نتواند آسیبی به وی برساند. یکی از نزدیکان مادر نوزاد دور رختخواب او را با چاقو برهنه خط می‌کشید تا آل خاتو جرات وارد شدن بر بستر مادر را نداشته باشد. شمشیر برهنه را بالای سر زائو آویزان می‌کردند. این شمشیر تا روزی که چل مادر را بیرون می‌کردند (روز چل بوری) همان جا می‌ماند.

بدین مناسبت زنان هزاره نزدیک غروب، دور تا دور رختخواب مادر و نوزاد را حلقه می‌نشستند. کاسه‌ی مسی، چاقوی را بالای سر مادر قرار میدادند، تا مادر و فرزند از شر و تأثیرات سوء جن که معروفترین آن، جن آل است و در اصطلاح محلی به آن آل خاتو میگویند، در امان بمانند. حلقه نشستن و طناب بستن دور بستر مادر و کودک حصار می‌شد تا جنها، ناراحتیها و بیماریها نتوانند به مادر و فرزند نزدیک شوند. معمولاً در کنار کاسه مسی و چاقو، قرآن تکه نانی نیز به یمن برکت و روزی نوزاد، قرار میدادند.

ختنه سوران (سنت کردن)

از مراسم معمول و متداول در هزارستان مراسم ختنه سوران پسران در سنین ۴ یا ۵ سالگی است. در اغلب روستاها روز ختنه سوران پسر را حمام می‌برند. چشم‌هایش را سرمه می‌کشند و لباس نو بر تنش می‌پوشانند و در خانه‌ای که همه جمع‌اند، اسپند و نیگره دود می‌کنند و دهل، دنبوره و سرنا می‌زنند و پسر را به تیغ سلمانی می‌سپارند. هنگام ختنه، دهان پسر را که از درد داد می‌کشد از شیرینی و نقل و نبات پر می‌کنند و پسر را هدیه‌های زیاد نثار می‌کنند. خانواده‌های هزاره برای این که پسرشان زود خوب شود و خدای نکرده آسیب نبیند، نذری به گردن می‌گیرد و پس از مراسم ختنه سوران ادا می‌کنند. نذر را به آشنایان و دوستان و به ویژه فقیران می‌دهند.

در گذشته، در برخی مناطق برای این کار ابتدا شخصی، کودک را محکم در بغل می‌گرفت و دلاک با گفتن جمله‌ای نظر کودک را به جایی دیگر جلب می‌کرد و سپس به سرعت به کمک ابزارهای بُرنده‌ای که در کیفش قرار داشت کودک را ختنه می‌کرد و در محل زخم، پنبه‌ای نیم سوخته قرار می‌داد و آن را می‌بست. در این هنگام جشن و شادی در خانه آغاز می‌شد، دلاک پارچه‌ای را که قبلاً به صورت دامن دوخته شده بود به کودک می‌پوشانید و معمولاً کودک را از خوردن آب سرد منع می‌کرد.

از شیر گرفتن بچه

مادر هزاره پسر را تا دوسال دوماه کم (بیست ماه) و دختر را دوسال و دو ماه شیر می‌دهند و این موضوع را به پیغمبر اکرم نسبت می‌دهند.

مادرانی که می‌خواهند بچه از شیر بگیرند روز جمعه دلده یا حلوا می‌پزند و به مردم و فقیران می‌دهند. برخی از زنان نان پتیر آماده می‌کنند و برای فقیر روستا می‌فرستند. مادر ظهر جمعه در منزل رو به قبله می‌نشیند و بچه را کاملاً شیرداده سیر می‌کند، آنگاه نان روغنی پتیر را از سر تپه‌ای هل می‌دهند و اگر دو و چند تکه شد، خوشحال می‌شود و می‌گوید که بچه به خوبی و

خوشی از شیر گرفته می شود. پس از آن نان نذری را به فقیر روستا می دهد. از آن ساعت شیردادن به بچه را قطع می کند. تا سه روز از نان دعا کرده که با خود به مسجد برده و ملای مکتب بر آن دعا خوانده است؛ به بچه می دهد.

باورها و اعتقادات مردم هزاره در مورد آبستنی

هنگام گرفتن خورشید یا ماه زن آبستن هر جای تن خود را بخاراند و یا جایی از بدن کودک عریان باشد همان نقطه تن بچه را ماه میگیرد و داغ سیاه رنگ بر بدن وی می روید. هرگاه زن آبستن به کسی نگاه بکند و یا چشم به روی کسی باز کند و بچه در شکم وی حرکت کند، بچه خوی و اخلاق و زیبایی او را وام می گیرد یا اگر زن باشد، بچه در شکم دختر است و اگر مرد باشد، بچه پسر است.

زن آبستن اگر چاق شود و یا صورتش لک و پیس بشود، بچه یاو دختر خواهد شد. اگر زن آبستن به غذای سرد علاقه داشته باشد، بچه اش دختر است و اگر به غذای گرم علاقه داشته باشد، بچه اش پسر است. اگر زنی باردار به گل علاقه پیدا کند و یا موهایش را بلند بگذارد و علاقه نداشته باشد موهایش را کوتاه کند، بچه اش دختر است و اگر اخلاق مردانه پیدا کند بچه اش پسر است. زن آبستن که زیاد غذای ترش بخورد بچه اش پسر می شود و اگر به شیرینی بیشتر مایل باشد، بچه دختر خواهد بود. جلو زن آبستن سوزن و چاقو بگذارند و چشمش را ببندند اگر سوزن را برداشت بچه اش دختر است و اگر چاقو را برداشت بچه اش پسر است. زن آبستن که زیاد کار بکند و راه برود بچه اش پسر است و هرگاه بخورد و بخوابد (تنبل) شود، بچه اش دختر خواهد بود.

زن آبستن اگر مشکل زنانگی پیدا کند یا خطری متوجه او بشود، زیر درخت کهن سال می خوابد و یا از سوراخ سنگ چند بار رد می شود و یا قفلی را می بندد و تا پایان زایمان باز نمی کند. اگر زن آبستن زیاد درد بکشد، تربت امام حسین می خوراند تا دردش آرام گیرد. یا چادر زن زانو را به علم مسجد می بندند. بره یاسنگی را در آب می اندازند، اذان می گویند، و یا شوهر او با صدای بلند بچه را صدا می زند. بعد از آنکه فارغ شد تا چند روز او را سفید آب می مالند و خال ابرو می گذارند. زنی که بچه اش بیمار است و یا مرده نباید داخل اطاق زانو بشود.

اما زنانی که باردار هستند مخصوصاً آن هایی که بچه اولشان است مقداری پارچه و ریسمان و قیچی و سوزن و انگشترانه ای با خود به مسجد می آورند و بعد از نماز ظهر و عصر پارچه را می برند و لباسی می دوزند چنانچه فرصت نکردند رخت را در مسجد بدوزند چند بخیه به آن می زنند و رخت را در خانه می دوزند و این رخت را تا زمان تولد فرزندشان نگه می دارند و به عنوان اولین لباس به تن نوزاد می پوشانند و عقیده دارند با پوشیدن این رخت فرزندشان تا آخر عمر لباس عافیت می پوشد و ناخوش و بیمار نمی شود

اگر زن حامله هر روز یک دانه سیب سرخ دعا خوانده بخورد، فرزندش زیبا می شود؛

زن باردار نباید تنها به جایی برود زیرا آل او را می زند؛

برای این که زن حامله احساس تنهایی نکند باید دعای ام البنون را به گردش انداخت؛

اگر زن حامله در ایام وضع حمل یا تا چهل روز بعد از وضع حمل فوت شود، بهشتی است؛

مار هرگز زن حامله را نمی گزد؛

اگر کودک زیاد بیمار شود او را از سوراخ درخت کهن سال و یا سوراخ سنگ های بلند و بزرگ رد می کنند.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتبع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل بیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتبع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-(۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

